

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utóza végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint.	Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint.	Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyeszőg czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri oszlokok garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Társadalmi életünk.

II.

Nem utolsó társadalmunk bajai között az sem, hogy a közügyek iránt való érdeklődés polgárságunknál feltétlenül hanyatlóban van. Különösebb, szembefutó ez a szorosabb értelemben vett városi ügyek tekintetében.

A 70-es és 80-as években az érdeklődés és az annak megnyilatkozásaül egymást követő élénk viták hangossá tettek minden városi közgyűlést. Ma a törvényhatósági bizottság tisztességtelének gyűlései a szolnok-dobokai közigazgatási bizottság aluszékonyságával peregnék le.

Persze mindennek meg van a maga oka, magyarázata.

Egyik kétségtelenül a pauperizmus, a melyik megfojt minden közszellemet és csak az existentialis küzdelem harczaíra összpontosítja az érdeklődés minden elemét.

A másik ok annak a törzspolgárelemnek az előbbivel lépést tartó és szemmel látható elkallódása, a mely a városi közügyek intézésének legtermészetesebb tényezője lett volna.

A harmadik pedig, hogy utóbbi időkben a városi közkérdések, részben a tanács mesterségesen mindig complicitóra irányzott törekvései következtében, olyannyira a szakkérdés jellegét öltötték fel, hogy a városi polgárság egyeteme mint laikus, csak a néma szemlélő szerepére érzi kárhoztatottnak magát.

És mindezekhez járul még a városi közügyek iránti érdeklődés lesovassztásának, egy további tényezőjéül egyes városi kezdeményezéseknek balsikete. Elég ennek illusztrálására a kasszánya-építések és a szemét kihordás kérdését felemlitenünk.

Ezek révén kezd aztán átmenni a polgárság köztudatába, hogy a városi közdolgokon valami átok sulya fekszik és ez az érdeklődésnek még azt a csekély ingerit is lelohasztja, a mit egyéb eddig talán épen hagyott.

Pedig arra, hogy mit tehet egy város fejlődése érdekében a polgárság intenzív érdeklődése — csak Nagyváradra utalunk. Ott állandó a panasz a miatt, hogy nagy befolyású képviselőjük Tisza Kálmán, nem érvényesíti a központban kerülete javára értékes befolyását és azért mégis jelentékenyebb fejlődéssel, főleg pedig elevenebb társas étellel találkozunk ott, mint Kolozsváron.

váron, a mely pedig a kormány támogatás hiánya miatt — mi; „Ellenzék” mondjuk — alig panaszkodhatik. Holott Várad mig az állandó színházat. a társas élet e legjelentékenyebb tényezőjét is nélkülözni kénytelen. Kolozsváron ez is volna. De az is igaz, hogy nálunk a színház is csak annyiban képvisel társadalmi tényezőt, a mennyiben időszakonként. — mint az elmúlt saisonban is — a színházba járás szvenvedélye járványszerűen a régi Róma hanyatlása korában uralkodott cirikus kultusra emlékeztetően grassál, de egyébként teljesen hiányos a színház vezetése és a közönség között a kölcsönhatás, s a színháznak nincs társas életünkben nagyobb jelentősége az orfeumoknál, a melyek az idén véletlenül azért „örülnek” kevesebb látogatottságnak a rendesnél, mert a jövedelmet az orfeumi állúrrékkal kaczerkodó színház kasszája nyelte el előlük.

V. A.

Politikai hír.

Bizottságok megalakulása. A képviselőház tegnapi ülése előtt megalakult a valutarendezés céljából beszerzett aranykészetet ellenőrző országos bizottság.

Elnöknek Horánszky Nándort, jegyzőnek gróf Cziráky Antalt választották meg. Megalakult továbbá; az összeférhetetlenségi törvény revíziója tárgyában kiküldött bizottság (elnök Fest Lajos, jegyző Rohonyi Gyula) és a könyvtári bizottság (elnöke a Ház elnöke, jegyzője Lehotzky Antal.)

Végül a Ház negyedik bíráló-bizottsága megválasztotta elnökének (Hegedűs Sándor helyett) Hódossy Imrét. Ezzel véget értek a képviselőház bizottságainak az országgyűlés harmadik ülészakára való megalakulási teendői.

Finnek.

Mély halálóshajtás hangzik le hozzánk a magas Északról. Egy kised, szabad ország haldoklása ez. Meg se siratjuk, pedig egy törzsöke volt nemzetiségünknek; meg se sajnáljuk, pedig valamikor mi is éreztük a fájdalmat, mint északi rokonaink most szvenvednek.

Szabadság, érted harcolánk; érted hullott piros vérünk a zöld mezőre, ormok hófödte tetőire; érted vetettük ékszerünket oltárodra; érted olvasztottuk meg templomaink harangjait, s most midőn látjuk, mint vergődik egy jobb sorsra méltó maroknyi volt mindenki szemében, Kemény János báró a fejedelem, Baross Gábor a vasminiszter, Urbanovszky Ucsu, az öreg Janicsáry, a ki a második korelnöke a Háznak, Aga, Zichy Jenő ipargróf, Jókai pedig most is Mórész bácsi, mikor már nem képviselő, valamint ha Zsiga bácsit emlegetnek, mindenki tudja, hogy az öreg Ivánka Zsigmondról van szó, a ki régésgrég nem tagja a Háznak, a karzatra sem jár már, melynek pedig legbuzgóbb látogatója volt.

E nevek hozzátapadtak észrevétel nélkül az emberhez. Több efféle név szerzője is ismeretes. Tisza Kálmán a hetvenes években, mikor először csinálta meg a gazdasági kiegyezést, Szemere Miklós egy költeményében geszti víperának nevezte el s ez a név sokáig közelelt volt az ellenzéki lapokban; később Mikszáth Kálmán révén generalis lett a mellékneve, végül lemondásakor ő maga nevezte magát közlegénynek, most ez a közkeletű. Helfy Ignácot Kossuth palatinusának Agai Adolf nevezte el, Szilágyi Dezsőt nagy cséplőgépnék Csáky Albin gróf, Tisza Istvánt és az Andrássykat Herberteknek Károlyi Gábor gróf, Pulszky Ferencz vén csalatónak magát nevezte el, Trefort kalapácsa néven Zimándy Ignácot ismerték, mert egy képviselőházi beszédében ennek mondotta magát. Fejérváryt hős czinczének Ugron Gábor nevezte el, Eötvös Károlyt szógámnak Mikszáth Kálmán, Gsatár Zsigát sünnnek Sebők Zsiga mondta egy képviselőházi karecolatában, Hock Jánost félbe maradt püspöknek Gajári Ödön és mindenki tudja, miről van szó, ha arról beszélnek, a ki a Czukor-utczában született, mert Podmaniezky báró kezdte így: Én is a

nép a szabadságáért, alig-alig veszszük észre! Pedig az ő ügyük is oly igaz, mint a miénk volt, oly szent és magasatos, mint a miénk volt. A szabadság mindenütt szabadság! Érté elni nemes hivatás, küzdeni dicső dolog, meghalni — fenséges! Mi élünk érte, küzdünk is a béke melengető szárnyai alatt; de akkor . . . akkor, — a hősök korában . . . ömlött a honfiak mártírvére. S el jutott a magyar szabadság is Golgothájára . . .

De hagyjuk! Ne tépjük fel a hegedő sebeket!

Csak arra akarunk rámutatni, hogy az, a ki más szabadságát semmire sem becsüli — maga sem érdemli meg. Merész de kemény igazság! Pedig mi magyarok kezdetől fogva a szabadság hívei voltunk. Kemény nép! Elleneink számtalanszor leteleptek a földre, frissült erővel ugrottunk onnét ismét vissza s farkasszemét néztünk a félvilággal.

A nagy, a hatalmas Lengyelország — noha önhibájából — ott maradt a földön. Ellenei a világ szemeláttára fojtották meg. Legalább ugy látszik, hogy minden élet kihalt belőle. S hogy fáj nekünk szomorú végzete. Történetének lapjai könyeket fakasztanak szemekből, de tehetetlenségünk tudatában csak öklünk szorul össze — segíteni nem tudunk. Pedig Európa segíthetett volna!

S most is segíthetne szegény Finnországon! De nem akar, nem mer. Mindegyik ország mossa kezét, neki semmi köze Finnországhoz, az Oroszország belügye. Igen? Ausztria annak idején nyakunkra hozhatta Oroszországot, Amerika szemünk láttára letelepette Spanyolországot Kuba miatt?!

Hol hát az az éles szemű diplomácia mely észrevenné, hogy egy nagy, egy hatalmas nemzet agyontiporni készül egy szegény, ártatlan nép szabadságát! Hisz az sohasem volt ok a szabadság elrablására, hogy az uralkodó személye egy és ugyanaz két országban. Hiszen ezen elv szerint Svédország letiporhatná Norvégiát, Ausztria Magyarországot. S épp a legjobb időbe esik e szabadságfosztás! Hágában most ültek össze a ravasz diplomaták Miklós orosz császár kezdeményezésére, hogy megbeszéljék, miként lehetne az örök béke eszméjére testet ölteni. Nevetéses! Éppen az ábrándozik az örök békéről, ki saját országában szítja az elkeseredést, a lázadás tüzeit! Mit vétettek a finnek az orosz birodalomnak a fiatal Miklós cárnak, hogy megfoszszák őket nemzeti hadseregétől, anyanyelvük használatától, önrendelkezési joguktól?!

Talán az az egyetlen vétük, hogy léteznek! Ebbe pedig Isten kívül nincsen senkinek semmi beleszólása.

Nem, nemcsak ez a vétük; van még egy nagyon nagy bűnük s ez az, hogy ők a gyengékbe.

De hát nem arra tanított e bennünket Krisztus, hogy a gyengét segíteni, támogatni kell?! Az emberek, sajnos. annyira gyarlók, ha csak parányi erővel többet éreznek magukban, mint szomszédaik, addig nem nyugszanak, míg annak a gyengének is el nem veszik erejét. S még akkor is elveszik, ha nem lesznek vele erősebbek. De a virtus!

Pedig jó lenne megjegyezni. hogy a Gondviselés semmi bűnt nem hagy tüntetlenül. Mert bűnhődött ám Panciaország kegyetlen európai hadjárataiért, midőn már-már a fél világ uralta őket; bűnhődött a büszke spanyol nép kapzsiságáért s kegyetlenkedéséért s hogy messzebb ne menjünk, Ausztria most látszik vezekelni százados vétkeiért.

Az az óriási birhatnám vágy, mely most a nagy s hatalmas nemzeteket szédítő vállalatokba kergeti, — előbb-utóbb megfogja ám boszulni magát.

Azt hisszik talán, hogy Anglia óriási birtokai annak idején nem fogtak elemekre bomlani? S Oroszország nem fog-e esze-
rebben osztozni? Mindennek eljön a maga ideje. A Gondviselés nem sietteti az eseményeket. S jaj a nemzeteknek, melyek a szabadság művelődés ürügye alatt megfosztják a gyöngébbeket egyetlen kincsüktől — a szabadságtól.

De mit csináljon az a maroknyi finn nép Hisz még színe elé sem bocsátják uralkodójának! Panaszukra rá se hederít senkise! S ők tehetetlenségükben nem tudnak mit csinálni, mint hogy gyászruhát öltenek s keseregnek szabadságuk haldoklásán, mint egykor Jeremiás Jeruzsálem romjain. Ám Jeruzsálem legalább felépült azután, de rájuk zsarnokság és — kancsuka vár, no meg — Szibéria hómezői s élő mérget lehelő bányái.

Isten óvja szegény Finnországot. Vajha a megtevesztett fiatal csár meggyőződnek arról, hogy finn alattvalói csakugyan oly hívek trónjához, hogy visszaadhatják felfüggesztett alkotmányukat, szabadságukat. S míg most csak átok hangzik ez országban a fehér palota felé s az elfojtott keserűség moraja zugszerte az ország határai közt, akkor minden ajak hálaimát rebegne az atyuskaért, ki a finn szabadságot megmentette az ármány elől.

G.

A marosvásárhelyi színészet kérdéséhez.

M.-Vásárhely, jun. 21.

Mint már e helyen is több ízben jeleztem, Maros-Vásárhelyen május hó 10-e óta Krecsányi Ignác színtársulata működik.

A társulat egyike a vidék legkitűnőbb társulatának, kiváló drámai és operette erővel, jó zenekarral rendelkezik.

lemez munka volt nekem. Első könyvem be volt fejezve és most egy époszt írtam. Napi munkám élvezet volt nekem, mert a Márki ámbár szigorúan pontos, de nagyon jó volt és ha csak valami előre nem látott kötelesség meg nem gátolt, minden reggel elmentem a Helme házhoz, hosszasan beszélgettem Lady Lulworth és Lady Maryval, játszottam Ruval és Rozikával, néhány perczig beszélgettem a Gróffal és aztán jókedvvel és boldogan mentem vissza a munkámhoz. És szinte mindig bizonyos voltam benne, hogy este a Gróf családjával ismét találkozom.

Sheridan kisasszony, a gazdag amerikai leány, volt az évad egyik szépsége.

Magas volt és sugaras természetű, finom, halvány értelmes arczeval, kellemes modora és őszintesége minden szívet megnyert. Az atyja roppan vagyon szerzett a petróleummal és azon férfiak közé tartozott, a kik saját maguk erején lettek azok, a mik voltak és Scheridan kisasszonynak volt annyi józan esze, hogy ebből soha sem csinált titkot. — Valami uton módon az atyja szolgálatot tett az angol kormányban és többen sürgették, hogy látogasson el Londonba. A társaság pártfogolta és sokat elnézett neki, de a leányt igazán szerették és bámulták.

Lady Flenyng May nagyon megszerette. Ők sokat voltak együtt és minden napi esemény volt, hogy a Helme házban Sheridan kátival találkoztam. Nekem tetszett az ő nyájas modora és szívesen beszélgettem vele; de a szívem vele szembe érzéketlen maradt.

Mindazon sok különböző emberek közül, a kikkel találkoztam, azért emlitem Sheridan kisasszonyt, mert ő minden alkalommal nagyon szíves volt hozzám.

— Rokonszenvezett velem és őszinte bátor modorában nem szégyelte azt kimu-

Kiállításra, ruhátára, diszletei egyaránt fényesek s összértékében elmondhatom, hogy az utóbbi időben itt megfordult kolozsvári és debreczeni társulatokat sem véve ki: Marosvásárhelyen ilyen színtársulat egy sem volt.

Világért sem szándékozom dicsőhymuszt zengeni Krecsányinak, mert hiszen az, hogy kitűnő társulatot tart érdeme ugyan, de saját érdekébenől kell történnék, első sorban azért, mert így sokkal több kilátása és joga van a legnagyobb vidéki színpadok elnyerésére és másodsorban azért, mert sokkal inkább igényt tarthat a közönség pártfogására is.

Hogy mi indíthatta Krecsányit arra, hogy a budai színház után Marosvásárhelyre pályázzon; s idejőjjön társulatával akkor, a midőn ennél sokkal tekintélyesebb — színházat nyerhetett volna meg — nem tudom, de azt hiszem, mindenek fölött városunk régi jó hírneve, mert el kell ismerni, hogy színügyi pártolás tekintetében Marosvásárhelynek országos híre van. Ez a jó hír hoz hozzánk év-év után jobbnál jobb társulatokat — a mint mondanál Krecsányit is — jól esik constátálnom, hogy a pályázók vajmi ritkán csalódtak is várakozásainkban.

Sajnos, hogy Krecsányinak csalódnia kell!

Csalódnia, mert a közönség elejétől végig váltakozó pártfogásban részesült, oly szíves vele szemben, mint az áprilisi idő, egy-egy operette ujdonságra föl-föl melegszi, egyszer-kétszer hetenként meg-meg telik a ház, a többi napokon aztán küzd az igazgató a fél, sőt még ennél is kisebb házzakkal. S a közönség mohón kap a mentő gondolatot, hogy a többi darab nem érdekes, régiek, s jó arczot vágva a dologhoz küsíti, hogy Krecsányi az oka az elhidegülésnek, mert nem elég jól állítja össze a repertoárt. Ismétlem nem a Krecsányi dicsőítése végett írok, de a magam részéről kissé különösnek találom, hogy a jóval gyöngébb társulatoktól soha sem kívánták meg, hogy hétről-hétre dísz anketten állapítsák meg, s szabják elő az igazgatónak a repertoárt. Azt valjon kik azok, a kiknek idejők, tehetségök és ismeretük e tekintetben annyi van, hogy tanácsot szolgáljon annak az igazgatónak, aki képes volt a budapesti közönségnek adni oly műsort, a melyet megkritizálva nem igen láttam.

Az, hogy a színügypártoló egyesület Krecsányinak 500 frtot szavazott meg, igen derék helyes cselekedet, de már az, hogy az a segély oly föltételekhez legyen szabva, a mely az igazgatót bizonyos diktatura alá helyezze nem nagyon dicsérhető, mert e tekintetben csupán az lehet a kérdés, megérdemli-e Krecsányi a segélyt, vagy nem? Ha meg, akkor föltétlenül megis adandó, ha nem: akkor egyszerűen nem kell megszavazni.

Hiszen, ha jól tudom ő nem is kérte. De három hétig igérni, hogy mióta igazgató, most leszel csak ur, adunk neked 500 frtot, aztán 3 hétig hirdetni, hogy adunk neki 500 frtot s a végén talán 3-ig tiltakozni, hogy nem engedjük, hogy adjanak neki 500 frtot olyannak képelem, mint mikor karácsonykor megfenyegetjük a kis gyerekeket: „aztán jó légy Sanyika, mert az angyal hoz neked puskát.”

tatni. Lehet, hogy szerelmes lettem volna belé, ha nem találkoztam volna Lady Mayal. Lady Flenyng May egyike volt az ország legszebb leányainak.

Déli stílu szépsége sokkal ritkább volt, mint a Lady Lulworth olyka szépsége. Ez időben kevesen voltak akkor népszerűek, mint a gróf gyámleánya.

Ha az opera színházba ment, vagy a bálba, az emberek csoportosultak, hogy őt lássák. Ha a parkban sétált vagy kocsiaköz, feltűnést csinált. Az ő jelenlétében a többi szépségek el voltak hanyagolva és a társaságban majd minden nő irigyelte. És vele szemben nem teheték azt, a mit oly gyakran tettek, hogy vigasztalást találjanak a becsmérlésében vagy szépségének az eltagadásában, mert az meg volt ragyogóan, páratlanul és kétségbevonhatatlanul.

Az a csuda, hogy a Lady May fejét az imádtól kapott hódolat nem bolondította el. Nem különböztetett meg senkit. Herczeg, gróf vagy a közönségesebb emberek, mind egyformák voltak előtte és a midőn a grófné szelid szemrehányást tett neki a szívtelenségéért, nevetve válaszolta —

— Lady Lulworth, még nem jött rám a sor. Majd ha eljön, akkor sajnálkozzék felettem.

A feltékonyság gyötört, midőn őt az udvarlótól körülvéve láttam.

Pedig tudtam, hogy az enyémmel reménytelenebb szerelem nem létezett. Ő mindig szíves volt hozzám, mindig volt egy mosolya a számomra, de a gyermekkori barátság nem adott jogot, hogy felbátorítva érezzem magamat

— Gábel, — mondá egyszer — midőn társaságban vagyunk, miért viseli magát velem szembe oly feszesen, kiemten és oly ceremóniáson? A mult este Lady Cowper-nál feltem sem jött és nem szólt hozzám

AZ „ELLENZÉK” TÁRGZÁJA.

1899. Június 23.

Nyáron.

Ezernyi élvek intenek
Füldök s mosolygó tájakon,
Rohan, kinek ma pénze cseng,
Hová a kéj varázsa von.
Dívat, kacérság fog kezét,
Lejtnek virágos utakon.
Mámorba ringat a zene . . .
Nyomukban mégis — *unalom!*

Nyomaszt a gond, fullaszt a hő,
Verejték hull az arczokon.
Szegény a nép, akit bajok
S keserves munka terhe nyom.
Békén viselt sorsán a hit
Nyugalmat ad ezer bajon . . .
Sarló sühint; arany kalász
Során a dal s a — *nyugalom!*

Fülei Sz. Lajos.

Parlamenti melléknevek.

Magyar embernek szokása az, hogy dédelgető nevet ad annak, a kit szeret, vagy csufnevet annak, a kire haragszik. Közéletünk számos emberének van mellékneve. A magyar parlament se menekült e szokás alul s a képviselőházban azelőtt is volt, most is van sok oly melléknev, mely az idők folyamán ráragadt a képviselőkre. Ezek legtöbbjének szerzőjét nem ismerik. Deák Ferencz az öreg ur

volt mindenki szemében, Kemény János báró a fejedelem, Baross Gábor a vasminiszter, Urbanovszky Ucsu, az öreg Janicsáry, a ki a második korelnöke a Háznak, Aga, Zichy Jenő ipargróf, Jókai pedig most is Mórész bácsi, mikor már nem képviselő, valamint ha Zsiga bácsit emlegetnek, mindenki tudja, hogy az öreg Ivánka Zsigmondról van szó, a ki régésgrég nem tagja a Háznak, a karzatra sem jár már, melynek pedig legbuzgóbb látogatója volt.

E nevek hozzátapadtak észrevétel nélkül az emberhez. Több efféle név szerzője is ismeretes. Tisza Kálmán a hetvenes években, mikor először csinálta meg a gazdasági kiegyezést, Szemere Miklós egy költeményében geszti víperának nevezte el s ez a név sokáig közelelt volt az ellenzéki lapokban; később Mikszáth Kálmán révén generalis lett a mellékneve, végül lemondásakor ő maga nevezte magát közlegénynek, most ez a közkeletű. Helfy Ignácot Kossuth palatinusának Agai Adolf nevezte el, Szilágyi Dezsőt nagy cséplőgépnék Csáky Albin gróf, Tisza Istvánt és az Andrássykat Herberteknek Károlyi Gábor gróf, Pulszky Ferencz vén csalatónak magát nevezte el, Trefort kalapácsa néven Zimándy Ignácot ismerték, mert egy képviselőházi beszédében ennek mondotta magát. Fejérváryt hős czinczének Ugron Gábor nevezte el, Eötvös Károlyt szógámnak Mikszáth Kálmán, Gsatár Zsigát sünnnek Sebők Zsiga mondta egy képviselőházi karecolatában, Hock Jánost félbe maradt püspöknek Gajári Ödön és mindenki tudja, miről van szó, ha arról beszélnek, a ki a Czukor-utczában született, mert Podmaniezky báró kezdte így: Én is a

Czukur-utczában születtem . . . ; ez a mondása halhatatlanná lett.

Boldogult Kemény Gábor mellékneve volt az időjós, mert egy ízben biztosította a királyt szép időről, Széchenyi Pál kiszitmand miniszter, mert mikor a boldogult trónörökös az 1885-iki kiállítást megnyitotta Széchenyi gróf, akkor földművelési miniszter kezét csókolt neki. Meszlényi Lajos Lulu, Andrássy Gyula gróf Duezi gr., Krajcsik Ferencz volt a nagy alvó.

A nyolczvanas években nagyon népszerű volt Kontós Pali, akiben Róth Pál képviselő rejtőzött s a kivel az a baleset történt, hogy a mandátuma helyett a kortesszámlát találta benyújtani a Háznak. Végül emlékezzünk meg Madarász Józsefről a Ház derék korelnökről akinek Madarász apó a neve és mindenkinek kedves Józsi bácsija.

Hilary.

— A „Tüvisek és narancsvirágok” szerzőjétől. —

Angolból fordította: **AMICA.**

XIX.

(Folytatás.)

(36)

Tudtam, hogy ezt a szvenvedélyt boldogult volt táplálni és soha sem vártam viszonzást tőle. Elég volt nekem, hogy őtet szerettem.

Ez az évad nagyon vidám és élénk volt. London tele volt; az udvar a Buckingham palotában volt és a királyi családnak a legtöbb tagja a fővárosban időzött.

Ilyen fényes évad évek óta nem volt. Sok dolgom volt, de az életet egyszerűen gyönyörűségnek láttam. Korán keltem és a tanulmányaim folytatásához ültem, a mi kel-

Azt mondhatná Krecsányi a példa szóval, hogy: „süppörjön mindenki a maga háza előtt.” Hát nekünk bizony bőven van mit.

A többek közt, nincs színházi helyisége, mert a melyek, jelenleg rendelkezésére állhatnak egy színtársulatnak, absolute nem felelnek meg a czélnek.

Legjobban érzi azt maga Krecsányi is. Másodszor az az indolencia, a mely a közönség az előadások iránt viseltetik, sehogy sem indokolható, mert ha társulat megérde-melte valaha a pártfogást, úgy Krecsányi társulata bizonyára meg.

Előadás, kiállítás, mind olyan kitűnő, hogy a legkényesebb ízlést is kielégítheti. Azért a sok gáncsoskodás helyett ajánlom e jelszót mindenkinek figyelmébe, pártoljuk a magyar színészetet.

K. E.

Tanügy.

Offenbányán közel 20 éve működik két tanerő működik. Eröss Antal és Lázár Gyuláné.

E két tanerő f. hó 17-én mutatta be a tanévi működésének eredményét. Reggel 7 órákor mindkét iskola növendékei a tricolor elővitele alatt felbuktáztva, szép rendben, párosával vonultak be a rom. kath. templomba, hol Paskó Antal plébános szent misét celebrált, mely alatt két hangon gyönyörűen énekeltek a tanulók, mi — e napon éppen vásár lévén sok ideglen lepett meg. Istentisztelet után pont 8 órákor kezdetét vette a fiú iskolában a zárvizsga szép számú helyi és annál több vidéki hallgatóság előtt; főleg a vidékről: a híres Ponorból, Mogvs, Lupsa, Brezset, Szolcsa, stb., községekből jelentek meg számo-an az egyszerű oláh szülők meghallgatni gyermekeik évi előmenetelét.

A tanulók 78 százalék vidéki oláh fiú lévén, örömteljes élvezet volt hallani a szép tiszta, csengő ropogós magyar feleleteket s látni ama csüngést, melyvel a kis teremtetők a jó tanító bácsi szándékát lesték. *Pósa Lajosunk* hazafias versei amugy ropogtak az oláh és magyar fiúk ajkain. A vizsga végével Montyán Dónes elnök intézett pár szót a tanulókhöz s megköszönte tanítóinknak sikerdus fáradozásait d. u. 1 órákor véget ért a szép vizsga s mi a hallottak és látottak jótékony behatásával látvoztunk. Megemlitem, hogy Eröss tanitónk több alkalmas könyvet osztott szét az 52 tanuló közt, volt is ám öröm és bont-bon szorgotás.

Szorgolatos szép eredménnyel foly le a vizsga d. u. a leányiskolában, hol a fűrge magyar, oláh, német — a spe — leendő honleányok picziny ajkain amugy páttogtak a szebbnél szebb magyar feleletek, szavallatok s csendül fel a szép ének, melyek mind Lázár Gyuláné érdemes tanitónknak lankadatlan fáradozmairól tanuskodtak, mit fokoz még az éven át készített gyönyörű kézi munka megtekintése.

E két iskola 160—180 km. átmérőjű körben, más ajku honpolgárok között is dícsőretem működik s e két tanerő jól felfogva állásának fontosságát, lelkesen is ipakodnak azt betölteni, miért minden dícsőret adassék nekik.

Jövőre a helybeli intelligens rendtől ily ünnepléses alkalommal többekecs érdeklődést vár-nánk, most kastokat nem említek.

Még megemlítem, mit legelől kellett volna, hogy mindkét iskolának szük, régi, rozoga szük. Nincs egyetlen egészséges szobájuk.

A királyi tanfelügyelő úr igen jól tenné, ha ezen exponált helyen gondoskodna megfelelő iskola épületről, mert égető szükség van rá. Amen.

Záróvizsgálat. Neumann Károlyné nyilvános jellegű VI. osztályu elemi magániskolájában f. hó 21-én tartattak meg az évszáz vizsgálatok az iskolaszék tagjai s nagyszámú hallgató közönség jelenlétében. A jó ízlésről tanuskodó szépen összeállított kézmunkák külön teremben voltak kiállítva s a növendékek szabatos értelmes feleletei teljesen kielégítették egy a szülők, mint a jelenlét tanügy barátaikat. — Ajánljuk ezen jó iskolát az érdeklődők figyelmébe.

Mulatságok.

Tisztelet mulatsága. Szombaton f. hó 24-én tartatik meg a nem alkalmas időjárás miatt már háromszor elhalasztott megnyitása

kivéve midőn megsokálva a dolgot magam-hoz hivat és ime íthón a Helme házban, maga a legkellemesebb társ. Mi az oka e nagy különbségnek?

— A mult este, hogy közeledhettem volna kegyedhez? Mormontan Herczeg soha sem távozott az oldala mellől és az inádóli kordont vontak körülte, úgy hogy nem közeledhettem magához.

— Miért nem tört keresztül a kordonon?

Kérdé vidám nevetéssel. Én kívántam, hogy azt tegye és hozzáim jöve beszélgessem velem. Mem akarok a jóságával és szives-ségével visszaélni, — mondom.

— Gábriel, miféle szreleten beszéd az! Maga tudja, hogy jobb szreleten magával beszélni, mint bárkivel mással.

— Valóban? — kérdém és a szívem gyorsabban vert.

Oh, én együgyű, gyenge, hiszékeny teremtes, hogy egy pillanatra képes voltam megelégedezni arról a különbségről, a mi Lady Flemyny May és a Langton Woldei kapus fia között létezett — a ki könyörül-leből lett felszedve — igen, csak könyörül-leből — ámbár az ég póttának alkotta!

Mi közöm volt nekem a Chesney Manor örökössével?

Tehát, midőn ő az ő kedves modorában megpirongatott, a miért nem közeledtem és felszólítás nélkül nem beszéltem hozzá, nem volt semmi mondanivalóm, de szivem a szerelemtől és féltékenységtől sajgott. Ha az igazságot tudta volna, vajjon mit gondolt volna?

— Gábriel, — mondá néha — elmegy a lady A. vagy B. báljára? Mi ott leszünk és ha maga tánczolni kíván velem, kérjen fel előre.

— Lady May, nagyon büszke és boldog lesznek, ha kegyeskedik megengedni, hogy azt tegyem.

a fellegvárnak. A lövészet kezdete 5 órákor, a hangversenyé 6 órákor, a tánczestélyé pedig 8 órákor, alkonyatkor a sétányok lam-pionokkal lesznek kivilágítva és Coriandoli-Corso fog megtartatni, mely iránt minden-fől nagy érdeklődés mutatkozik. Remélhe-tőleg ez alkalommal már az időjárás is ked-vező lesz, mely esetben a fellegvár ormán lobogókat tűznek ki annak jeleül, hogy a mulatság meg fog tartatni. Amint értesülünk polgári körökből is sokan készülnek a tisz-tikarnak ez érdekesnek ígérkező mulatsá-gára.

A torda-aranyosvármegyei 1848/49. Honv. Segélyező-Egylet saját alapja javára Tordán, 1899. évi jul. hó 9-én, kedvezőtlen idő ese-tén jul. hó 16-án „A Széchenyi-Ligetben” tánczvizalmat rendez.

A „Toroczkói Társaskör” f. évi julius hó 2-án saját pénzátára javára a bükk nevű erdőben, kedvezőtlen idő esetén a városház nagytérmeben nyári tánczmulatságot rendez.

IRODALOM.

Új zeneművek. Már régen tul va-gyunk a zeneidényen, de ezért a Rózsavölgyi ezég még mindig szorgalmasan küldögeti be nekünk a kiadásában megjelent új zene-műveket. A mai postával is három szép szer-zeményt vettünk. A legbecesebb ezek között a „Soirées de famille” gyűjtő név alatt meg-jelent 3 csinos kis darab, melyeknek szerzője Jules Egyhard a szalon zenének régtől fogva ismert jeles művelője. Teare fleur, La gracieuse és La galeté a cizme a három apróságnak, e melyeknek mindegyike nem csak melodikus, hanem könnyen játszható voltánál fogva is hálás zongora-price-nek ajánható. A kik egy-két év óta játszanak minden nehézség nélkül megtanulhatják ezeket a bájos nimpel-eket. A fűzet ára 80 kr. Radics Bélától az ismert czigány primástól csinos keringő jelent meg „Blaudio Valse” czimmel. A harmadik zenemű a mely megjelent gyöngéd kezek műve. Baka-Baitz Irma, örvendeztetette meg azzal tisztelőit, a kik bizonyára nagyon sokan vannak. De a fiatal szerzőnő meg is érdemli azt a köztisztelést, a melyre zenei tehetsé-gével rászolgált. U kompoziciozója a „Havasi rózsá” című polka mazur is kedves, fülbé-mászó szerzemény, a milyent töle még so-kat kívánunk Ára 1 kor. 50 fillér.

Özv. Hegedüs Sándorné.

1820—1899.

Kolozsvár, jun. 23.

Egy minden tiszteletre érdemes matrona hunyta le ma örök álomra a szemeit.

Özv. Hegedüs Sándorné, Hegedüs Sán-dornak, Magyarország kereskedelemügyi mi-niszterének és dr. Hegedüs István budapesti egyetemi tanárnak édesanyja öregségi végel-gyengülés következtében ma délelőtt csende-sen elhunyt.

Alig pár napja, hogy miniszter fia itt járt a bálványozásig szeretett édesanya be-teg ágyánál. Az orvosok még azzal biztat-ták, hogy a katasztrófa nincs küszöbön és ma már az a jóságos öreg urnó, az a minden szeretettel környezett édesanya, immár végkép elhagyta azt a világot, a melyben élt és azo-kat a derék gyermekeket, a kiket anya szeretettel, oly páratlan gondossággal nevelt fel, s a kik ezt a páratlan gyöngéd és gon-dos édes anyát élete egész folyamán a leg-tisztább gyermeki szeretettel vették körül, s

— Gábriel, itt nincs kérdés a kegyről. Én szeretek magával tánczolni. És miért ne tenném azt, a mi nekem tetszik?

— Kegyed nem látszik megérteni azt, hogy egy olyan férfinak, a milyen én vagyok, kinek nincs sem neve, sem állása, mily nehéz a kegyed magas állása és nemes születési inádóinak a tömegén keresztül utat törni.

— Gábriel, én inkább tánczolok magá-val, mint az általam ismert férfakkal, legye-nek azok bármily magas állásuak és szü-léstűek.

Midőn azok a sötét szemek az enyé-mekbe néztek, aranyos fényűeknek az össz-pontosításával és szép arcán a fájdalom árnyának az elvonulásával, nem tudtam a kölcsönös állásunkat neki megmagyarázni, de éreztem és tudtam, hogy mily rettenetes különbség van azokban.

Nem hiszem, nem teszem fel magam-ról azt a kis lelkséget, hogy a születésemet szégyeltem volna; de koronként esodálkozás fogott el a felett, hogy serdülő ifjú és férfi-korom annyira különbözzenek a gyermek-koromtól és hogy én oly természetesen men-tem át az élet egyik sférájáról a másikra, mely oly távol állott attól. És az összeegye-zetlenség érzete is meg volt bennem. Hogy tudtam volna én, egy kapus fia, a Chesney Manor örökösé oldaltól a saját osztályából való férfiakat távolitartani? Mily gyakran bántott, midőn hallottam kérdezni: „Ki az a lady May mellett levő férfi?” és midőn válaszoltak: „A lord Doone titkára, a fiatal Holmes”, nem voltam meglepetve a következő kérdésen: „Hogy történhetik, hogy ő annyit van az évad szépségével? Ő senki, nemde?” Tehát nem csoda, hogy mások előtt nem éreztem magamat kényelmesen a lady Flemyny May társaságában.

(Folytatása következik)

al-kik — mióta betegsége ágyhoz kötötte — fáj-dalmas aggodalommal tekintettek az egymást követő napok és órák elé nem tudva, melyik ragadja ki szerető karjak közül.

Most már ott pihen ez a nemes, ez a jóságos asszony, ez a páratlanul fenkölt lelki honleány, ez a gyermekei boldogításáért fá-radozó anyja a — *halottas ágyon*.

Egész életét annak a kis családi kör-nek szentelte, a melyet az ő nagy szívének az ő nemes lelkének egyedüli osztályossai, az ő derék gyermekei és hozzátartozói al-kottak.

Boldog anyja volt az elhunyt, mert megadatott neki érnie, hogy egyik fiát az ország legmagasabb méltóságába a többieket szintén előkelő állásokba juttatta fényes te-hetségük és emelte egyebek közt az a nagy szeretet, melylyel az anyai szív az életutján is mindig megemesítette a kedélyüket és felemelte őket tul a köznapiság korlátain ama tisztultabb magasságokba, a hol a nagy emberek elméje és szíve táplálkozni szokott.

Most ezek a derék gyermekek és hozzátartozók mélyen megrendülve állják körül édes anyjuk halálos ágyát. Szívükben bizo-nyára örökös gyászt viselnek a legjobb édes anyáért, a kinek a nagy szeretete cenzul-tal csak az emlékezet szárnyain fog feljőők szállani, s a kinek emléke megaranyozza majd azokat a borus órákat, a melyekben a gyermeki szív áldoz az édes anyja emlé-kének.

Az ök fájdalomkra nincs vigasz, az ök szívükben mindig sajogni fog egy titkos fáj-dalom s ha van valami, a mi némi vigaszt ad nekik a gyásznak e sötét napjaiban csak az a mély és igaz részvétel lehet, melyet mindazok éreznek, akik ismerték ezt a sok nemességgel megáldott matronát s akik tud-ják, hogy milyen nagy és mély volt az a szeretet, mely az ök szíveiket egy hosszú életen át egybeforrasztotta.

Áldás legyen a nagyszöny emlékezetén!

Hegedüs Sándorné 1820-ban született. 1846-ban ment férjhez.

Férje közkedveltségű kolozsvári ügyvéd volt és egy főri család jószágkormányzója.

Hegedüs Sándor 1848—49-ben a haza-fias pártához tartozott.

A szabadságharcban tevékeny részt vett s a szomoru fegyverletétel után nem akart az absolutizmus alatt a törvénykezés-ben részt venni.

Szent-Gothárdra költözött s itt tar-tzkodott mindig. Előpatakon, fia István kar-jai között 1866-ban lelta ki nemes lelkét, hat árát hagyván hátra, kik között csak egye-dül Sándor és István voltak nagyobbak.

Neje a kolozsvári viszonyokhoz szokott urnó, beletörődött a falusi életbe is. Megtanult oláh-ul, s a gazdaság vezetésébe úgy bele éle magát, hogy férje halála után hosszú éven keresztül ő kezelte a birtokát, sőt midőn gyer-mekei neveltetése végett Kolozsvárra bekellett hogy költözzék, minden nagyobb mezei munka idején löcsös szekéren ki ment a szántás, aratás és egyéb gazd. dolgokat elvégezni.

Hegedüs Sándorné élete minden bol-dogságát és örömet gyermekiben találta.

Ha valamelyik fia szerepelt valahol Kolozsvár, a szerető anyja oda igyekezett, hogy fiát hallhassa.

Életét kész lett volna gyermekeiért bár-mely perczben feláldozni, önfeláldozása any-nyira határt nem ismert.

Legutóljára a millenium évében jelent meg fiai nyilvános szereplésénél.

A Mátyás szobor alapkö letétele alkal-mával volt ez, a midőn Sándor fia, az alapkö letételén szerepelt, mint a város képviselője, István pedig szavalt.

A nagy asszony ekkor már oly gyenge volt, hogy a mint a roppant néptömeget meglátta, szédülés fogta el s el kellett vinni az ünnepély színhelyéről.

Felytonos szédülése okozta azt, hogy vonaton utazni nem volt képes s így Buda-pestben lakó fiait sem tudta meglátogatni.

Ha azonban fiai őt meglátogatták a sze-rető anyja minden betegsége megszűnt, min-den baja eloszlott.

Egy alkalommal, mint súlyos beteget látogatta meg anyját, fia István.

Környezete panaszkodott, hogy hallását is teljesen elvesztette.

István e tudattal lépett a beteg szobá-jába s halkan szólította meg a szenvedő anyát. A mint azonban Hegedüs fiát maga előtt látta, hallása vissza tért, halk hangon mondott szavait is megértette és mindjárt jobban lett.

Sokszor mondta ő maga is, hogy min-den fájdalom elmúlik, mihelyt gyermekei szavát hallja.

Hegedüs Sándorné temetése vasárnap d. u. 4 órákor lesz a Kismester-utczai há-ztól; a temetést Hegedüs István egy. tanár, ki a szerető anyja ágyánál volt véglehelletéig — és Szvacsina Géza polgármester rendezik.

Hegedüs Sándorné halálát öreg korral együtt járó elgyengülés és szélhűdés okozta. Özv. Hegedüs Sándorné halála ma d. e. fél 11 órákor következett be.

Az elhunyt nagyszönyt gyászolják: Hegedüs Sándor keresk. miniszter, Hegedüs István egyetemi tanár, Hegedüs Béla gym-nasiumi tanár, Hegedüs Anna, Jánosi Béla

reáliskolai tanár neje, Hegedüs Ilka, Bodor Géza ev. ref. lelkész neje.

Továbbá testvére Várady Amália, kivel az özvegyiség terheit megosztotta s ki az elhunytat az utolsó perczig a legnagyobb gyöngédséggel ápolta.

Azonkívül 8 unoka fogja körülvenni a ravatalt, s elsiratni a szerető nagyanyát. He-gedüs Sándor miniszternek 3 gyereke: Loránt képviselő, Sándor kir. mérnök és Rózsika, Hegedüs Istvánnak két gyereke, Jánosi Bé-lánéknak 3 gyereke gyászolja.

A gyász esetről azonnal táviratoztak Hegedüs Sándor miniszternek, ki még a dél-után folyamán táviratilag rendelkezett a te-metésre nézve.

Azonkívül jelezte, hogy elhunyt édes-anyja ravatalához, a holnap reggel jövő gyors-vonattal Kolozsvárra érkezik.

Kolozsvár város törvényhatósági bizott-sága ma d. u. 3 órákor tartott gyűlésén Szvacsina Géza polgármester jelentette be a tárgysorozat előtt a szomoru halálesetet. A közgyűlés mély részvételnek adott kifejezést az özv. Hegedüs Sándorné halála felett s elhatározta, hogy fájó részvétét jegyzőkönyv-ben örökíti meg és a tanácsot megbízta, hogy ezt a gyászoló család tudomására hozza.

Együttal kimondotta, hogy a temetésen Béli Akos gr. főispán vezetése alatt a tör-vényhatóság testületileg részt vesz s a rava-talra koszort helyez.

Szives tudomásul.

A fürdő-évszak beálltával, mint min-den évben, előfizetőinknek akárhányszor is változtatják lakóhelyüket, a vett értesítés után azonnal megküldjük a lapot a velünk köztölt új címre. A változás bejelentésekor kérjük azonban tévedések elkerülése végett mindenkor a régi címet is megírni.

Hasonlókép elfogadjunk egy hónapnál rövidebb időre szóló megrendeléseket is, úgy hogy a ki csak rövidideb időre is távozik osa-ladjától, erre az időre egy külön példányt is kaphat s nem kénytelen családjától a megszokott lapot elvonni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, junius 23.

— **Mátyás király háza.** Az óvár-ban ma nagy esemény történt. Enapon kezd-ték ugyanis meg Mátyás király születési há-zának restaurálását. Felállították a póznákat, s elkezdtek a fedélszerkezet bontását. A ház-nak helyreállítását és stilszerű formákban való új-já építése a költségvetés szerint 15—16 ezer forintba kerül. A restaurálási munkálat-ok állandó ellenőrzésével Debreczeni Balázs városi mérnököt bízta meg a tanács. A mun-kálatokat még ez évben szándékoznak be-fejezni.

— **Kolozsvár vám jövedelme.** Mig egyéb jövedelmei a városnak megcsappantak, addig a vám jövedelem az idén nagyon szép eredményt tüntet fel. **Negyvenkétezer** forint lesz az idei vamból a városnak több jövedelme, mint a mult években. Ennek a jövedelem többletnek szerencsés oka az, hogy az idén sem sertés, sem marha-vész nem csökkentette a forgalmat, s így a jövedelem növekedett.

Kolozsvár vám jövedelme kevés keze-lési kiadás mellett aránylag szép eredményt tüntet fel és mig egyrészlől a kezelők buz-gón utánna látnak, hogy megóvják a város érdekeit, addig más részlől az eladó közön-ség köréből sem merülnek fel zúgoloda-sok tulhajtott követelések, vagy zaklatások czimén.

— **Életbiztonságunk.** Azok az intéz-kedések, melyeket Kolozsvár közhatalosa a veszett kutyák dolgában eddig megtett, két-sékvül alkalmasok arra hogy ezeken a mizeriákon nagyjában segítve legyen. Azt már is konstátálhatjuk, hogy a kutyák kóbor-lása jó részben megszűnt, ámbár még min-dig találkozzunk szabadon járó kutyákkal. Főleg a külvárosokban nem hajtják végre a rendőrhatalóság rendelkezéseit, a mennyiben igen sok külvárosi gazda most is szabadon tartja a kutyáját, sőt a mezei munkákhoz kutyástól járnak, úgy, hogy a mezőkön most is szertecsatangolnak a kutyák. Hát a vesze-delem megszüntetése csak az esetben vár-ható, ha a rendelkezések nemcsak megtétet-nek, hanem azok szigorú végrehajtása ellen-őriztetik. E tekintetben a rendőrhatalóságnak az a kötelessége, hogy most már napról-napra és a legnagyobb erélylyel ellenőriz-tesse a rendeletek végrehajtását és az annak ellenszegülőkkel szemben a *legszigorubb bíntetést vegye alkalmazásba*. E tekintetben utal-unk arra, hogy szemtanuk állítása szerint tegnap a Hójai szőlőhegyben ismét egy veszett ebet ütöttek agyon s az is konsta-tálva van, hogy a veszett ebek igen sok kutyát összemartak, ez uton aztán maholnap úgy elszaporodhatik a veszett ebek száma, hogy az életbiztonság itt állandóan veszélyez-telve lesz. Utána kell tehát a legnagyobb erélylyel nézetni, hogy a rendőrhatalóság ren-delkezéseit betartják-e pontosan városszerte

s mindent el kell követni, hogy az a min-denki által látható nagy veszedelem, mely állandóan fenyegeti a város lakosságát, *győ-keresen elfojtassék*. Minden tényező fogjon össze és pedig úgy a közhatalóság közegei, valamint a nagyközönség is és együttesen vegyék alkalmazásba a legmesszebb menő óvintézkedéseket.

— **A vármegyei hatóságok köte-lessége.** Általánosan ismert dolog, hogy a szomszédos falvak kutyái állandóan és csapa-tostól lepik el Kolozsvár külső városrészeit, sőt akárhányszor főleg az éjjeli órákban egész falkák esatangolnak még a belváros utcáin is. Hát mi itt a városi kutyák elleu alkalmazhatunk rendszabályokat, ha az ellen nem történik rendelkezés, hogy a falvak kutyái ne juthassanak be a városba. E tekintet-ben a vármegyei hatóságra hárul az a köte-lesség, hogy legalább a Kolozsvárral szom-szédos falvak például Szamos-falva, Felek, Kajántó, Papfalva, Szász-Fenes, Bács, stb. községek előjáróságához az illetékes szolga-bíróságok utján haladéktalanul adja ki a ren-deletet arra, hogy ezekben a falvakban az *összes kutyatartó gazdák a kutyáikat állandóan kötvé tartassák*, s akadályozzák meg minden eszközzel ezeknek a városba való jövetelét. Erre annál is inkább kérjük a vármegyei hatóságot, mert tudomásunk szerint a Koloz-svárt garázdálkodó veszett kutyák néhány ilyen falusi ebet is össze martak, s így az említett rendszabály sürgős alkalmazása nagyon is indokolt.

— **A püspök bucsuja.** Bartók György dr. az erdélyi ref. egyházkerület püspöke vasárnap bucsuzik ki volt gyülekezetéből s evére holnap szombaton Szászvárosra uta-zik, honnan azomban a jövő hét folyamán visszatér városunkba. Mint értesülünk, volt egyháza méltó módon készült bucsut venni nagyobbra elhívott lelképásztortól.

— **A kolozsvári honvédeimék rongálói.** Ama százsz diákok bünyűje, akik a kolozsvári honvédeiméket 1898 ápril havá-ban megrongálták, ismét a törvényszék elé kerül végtárgyalásra. A m. é. ben már volt egy tárgyalás felettük, akkor a kir. törvény-szék felfementte Hann Albert és Binder Már-ton tetteseket. A kir. ügyész megfellebbezte a dolgot, mert itt egy kegyeletes emlék hi-vataltól üldözendő megrongálásról és nem magán vagyonban való kártételről van szó, a kolozsvári királyi ítélő tábla helyet adott a fellebbezésnek s így az ügy ismét a törvény-székhez került. A törvényszék a királyi tábla határozati végzése alapján a bünyűgyi ügy-vános szóbeli végtárgyalást július 17-én d. e. 8 órákor fogja megtartani. Minden hozzátétel nélkül, pusztán fellemlitjük, hogy a mióta a százsz diákok a kolozsvári honvéd emléket megrongálták, a magyar nemzet nyelve és kegyelete tárgyaival szemben igen sokszor követtek el kihágásokat és merényletet. Legu-tóbb mint tudjuk, a Petőfi szobrot igyekeztek megrongálni.

Románia termése. Mindinkább kedvezőtlen hírek érkeznek Románia gabonaterméséről. A szél és a száraz-ság tönkretette a vetéseket s az egész országban holdankint négy méter-mázsára nyomta le a buza várható eredményét. A rozs aratását a jövő hé-ten megkezdik; itt jobb az eredmény. Az árpa és kukorica azonban szintén igen rosszul áll. Csak a repceze sike-rtül teljes. A gabona ára odalenn folyton emelkedik s a malmok sürgő-sen fedezik szükségletüket. A buza ára Romániában most 3 frankal drágább, mint Budapesten s így ez idén egy szem román gabora sem özönlik Magyarországra. A kukorica ára is folyton emelkedik s a gabonapiaczokon orosz árpával kezdenek kereskedni.

— **A kolozsvári dohánygyár.** A kolozsvári dohánygyár kiváló igazgatója, Ka-zay Rezső buzgalmának köszönhető ujna, hogy a gyár ismét bővítve lesz, illetve Jenidre és Virginia szivarkát is fog előállítani.

Ezen gyártási nemek előállításának be-vezetésével az összes munkaosztályok teljes 10 órán át nyerne foglalkozást s a mostani, 1140 munkást meghaladó létszám még 150 új erővel nyer kiegészítést, a mi heti 800, évi 40.000 frtnyi forgó tőke gyarapodást jelent városunknak.

Hány könnyet szárit fel ez összeg? Hány szegény család éhező gyermeke nyer táplálékot?

Hogy az igazgató mennyire viseli szíven munkásainak érdekét, bizonyítja, hogy 2 évi itteni működése alatt általános keresetfele-melést eszközölt ki, népkönyhat és hitelszövet-kezetet állított fel s most a létszámot szá-porítja.

— **Kolozsvári kofák tulkapásai.** A kolozsvári kofák és alkuszok arcaztalansá-gukban már annyira mennek, hogy nem csak a feleki, monostori, szamosfalvi és bácsi vo-nalon kívüli országutakat foglalják el és a közönség elől elveszik az árukat, hanem heti vásárokn napján ki mennek a vasuti pályaud-var perronjára s a mint a hajnalban és reg-

Hirdetések.

15163 - 1898 tan.

565. 2-3.

Hirdetmény.

A Kolozsvár sz. kir. város határán gyakorolható használati jog 1899 évi augusztus hó 1-től 1902. évi július hó 31-ig terjedő 8 azaz három évi időtartamra hasznosbérbe adatik.

Kiáltási ára a jelenlegi hasznosbéri összeg, vagyis évi 280 forint, azaz Kettőszáznyolcvan forint.

Bánatpénz a kiáltási ár 10%-a.
A nyilvános szóbeli és írásbeli versenytárgyalás 1899 évi június hó 28-án (szombat) d. e. 10-től 12 óráig fog megtartatni a városház közgyűlési termében.

Az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt a városház emeletén levő 9-10. számú irodában megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1899. május hó 19-án tartott üléséből,

Szvacina Géza
polgármester.

Sz. 6438 - 99 polg.

568. 1-3

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a kolozsvári vízvezetési művek czéljaira szükséges földterületek kisajátítása végett özv. Herczegh Sándorné szül. Kilyén Póli ellen ennek a százaszenesi 766. sz. tjkönyvben A I. 5. és 6. rend. 2175. 2176. 2177. és 2178. és 2179. hrsz. a. foglalt 17 hold, 56 ööl területű szántó, rét és legelőből álló ingatlanaira a kisajátítás kártalanítási eljárás elrendelése az 1881. évi XLI. tcz. 46. §. s következő szakaszai értelmében a tárgyalás megkezdésére az egységesség megkísértésére ezen kir. törvényszék 16. számú irodahelyiségébe Császár Károly kir. tszéki bíró vezetése alatt 1899 évi július hó 13-ika reggeli 8 órája tűzött ki, mikorra kisajátító és kisajátítást szenvedőknél kívül bármint jogezimen és jogalapon igénylők a részükre kinevezett ügyrendnek Sugár József ügyvéd által képviselve meghívhatnak azzal, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti eljárást és érdemleges határozathozatalt nem gátolja s e miatt igazolásnak helye nincs.

A kolozsvári kir. törvényszéktől.
Kolozsvárt, 1899 június 14-én.

Császár Károly
kir. tszéki bíró.

Angelotti Variéte társulata az „Ujvilág“-ban!

Uj tagok! Uj műsor!

Ma első fellépte

Jurmann és Bóby zenebóhócoknak

a „Casino de Paris“ és a „Londoni Empire theater“ tagjai

Kezdeté 8 órakor.

Belépő-díj 50 kr.

Szives pártfogást kér

Angelotti Vilmos

567. 1-10.

igazgató.

Hasznosbérlet.

Kolozsmegye, Kis-Sármási vasuti állomásához egy félóránnyira

egy 350 holdas tagosított birtok

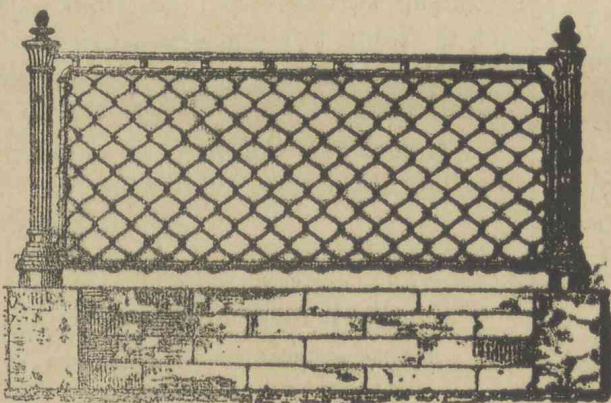
hasznosbérbe kiadó.

Értekezhetek Bakó János tulajdonossal Maros-Vásárhely Kossuth utca 109. sz.

559. 3-3.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kintüntetve.

LÉBER GYULA első erd. sodronyszövet-fonat és szita-áru gyára
Kolozsvárt, Torda-utca.



Ajánlja minden szakmába vágó munkáit. Ugyint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez való gép-fonásait; pince, padlás, felső világítások magtár és állókamra ablakok rostélyzatát majorsági udvarok sodrony-fonattal való

bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, föld és perond válogatásához; szikra fogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracokhoz). Nemkülönböztetve festett légy-szövet, szelők rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas, réz és cín-szövetek. Kruppa sodrony-szövetek különféle mintákban; fakerebe foglalt rosták, löker-szíták és szíták különféle csélokra igen erősen készítettnek és gyári árak szerint számítottak. Acél tüskés sodrony kertek, erdők stb. bevonásához jutányos árt fel is huzatik.

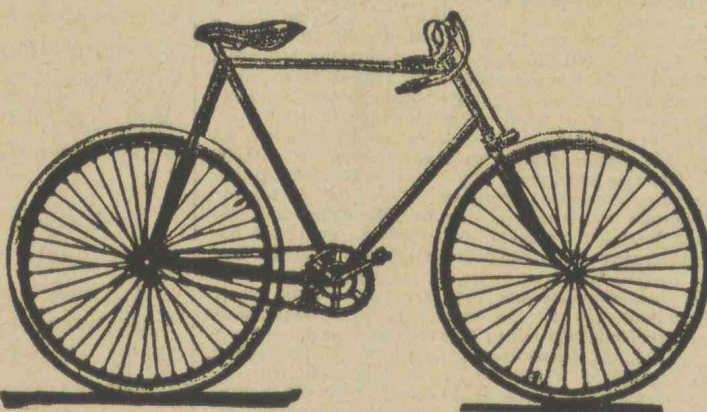
KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENTVE SZOLGÁLOK.

300. 30 - 30.

Kiváló tisztelettel:

LÉBER GYULA.

Sürgőnyozim:
Bernáth gépkártya
Kolozsvárt.



A nagybecsű vevőmet himezni és kötni megintom. Az összes raktáron levő árukat u. m. számlafajtája uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkoscsok, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig havi kis részletfizetés ellenében adom.

Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszereiben berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emallirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden a szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgállok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515. 9-00.

Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvételt k.

Bernáth E. Sándor

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvárt. vashidál.

Cs. kir. szab. Adria Biztosító-Társulat.

Főzárószám (A)

Az 1898 január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről.

Nyeresség- és veszteségszámla.

BEVÉTEL:			KIADÁS:		
	korona	fl.		korona	fl.
1. Átkészített tartások:			1. Esedékes biztosítások és járadékok:		
1. Díjtartások (viszontbiztosítók levonásával)	19.515.939	82	1. Haláleseti és vegyes biztosítások:	2.345.141	90
2. Díjhozott	1.879.187	18	le: a viszontbiztosítók hányada	912.690	—
3. Krványesítések és visszaváltások tartaléka	228.290	76	2. Éleletesi biztosítások:	2.332.451	90
4. Nyereségtartalék	—	—	le: a viszontbiztosítók hányada	710.716	34
5. Rendelkezésre álló tartalék	—	—	3. Élejtáradékok:	364.714	18
6. Árfoalyamngadozati tartalék	—	—	le: a viszontbiztosítók hányada	2.542	24
7. Függs károk tartaléka 1897-ből (a viszontbiztosítások levonásával)	—	—	8. Kétféle nyereségtartalék:	—	—
8. Díjbevételek:	—	—	a) Élejtáradékok:	408.700	18
1. Haláleseti és vegyes biztosítások:	6.925.636	54	b) Élejtáradékok:	55.508	10
le: viszontbiztosítások díjai	6.856.791	10	9. Üzleti költségek (a viszontbiztosítók által fizetett költségek levonásával):	—	—
2. Éleletesi biztosítások:	685.771	98	1. Szervezési költségek	651.173	14
le: viszontbiztosítások díjai	6.537	98	2. Üzletszerzési költségek	400.080	66
3. Élejtáradékok:	408.757	14	3. Igazgatási költségek	125.493	88
le: viszontbiztosítások díjai	408.757	14	4. Behajtási jutások	61.261	04
4. Elhelyezett tőkék jövedelme:	—	—	5. Orvosi díjak	1.238.008	70
1. Folyó-számla kamatok	4.349	50	6. Adók, illetékek és bérletköltségek	101.588	78
2. Kétféle nyereségtartalék	225.146	08	7. Leírások és egyéb kiadások:	—	—
3. Jelzalogkölcsönök kamatai	18.391	52	a) Leírások:	—	—
4. Állam- és egyéb értékpapírok kamatai	1.560.531	70	a) Szervezési költségek	—	—
5. Ingadannok fizetett jövedelme	219.653	38	b) Üzletszerzési költségek	—	—
le: a terhek kamatai	219.653	38	c) Ingatlanokra	—	—
8. Egyéb bevételek:	—	—	d) Letárra (teljesen leírva)	6.360	88
1. Kétféle nyereségtartalék	—	—	e) Behajthatatlan követelésekre	—	—
2. Árfoalyamngadozati értékpapírok:	—	—	f) Különféle kiadások	—	—
a) tényleg bevételekre	—	—	g) Egyéb leírások	—	—
b) könyv szerint	—	—	2. Árfoalyamngadozati értékpapírok:	—	—
3. Árfoalyamngadozati jutások	—	—	a) tényleg	134.564	34
4. Egyéb bevételek	20.050	84	b) könyv szerint	69.559	66
Összesen	55.864.852	02	3. Árfoalyamngadozati értékpapírok:	—	—
			Összesen	55.864.852	02

Főzárószám (B)

Az 1898 január 1-től december 31-ig eszközölt műveletekről.

Nyeresség- és veszteségszámla.

BEVÉTEL:			KIADÁS:			
	korona	fl.	korona	fl.	korona	fl.
1. Átkeztetett tartások:						
1. Díjtartások:						
a) Tűzbiztosításokért	4,480,204	80				
b) Szállítványbiztosításokért	173,663	78	4,664,868	38		
2. Nyereségtartalék			2,682,088	42		
3. Rendelkezésre álló tartalék			900,000			
4. Árnyamngadozati tartalék			626,000	81	8,874,957	66
2. Kártartalék a viszontbiztosítókra eső rész levonásával:						
a) Tűzkárokat			628,140	01		
b) Szállítványkárokat			310,206	01	838,346	01
3. Díjbevételek a törvény levonásával:						
1. Tűzbiztosítási díjak	19,476,977	76				
le: viszontbiztosítók díjai	6,807,182	42	7,669,795	34		
2. Szállítványbiztosítási díjak	1,026,513	26				
le: viszontbiztosítók díjai	496,556	80	540,156	46	8,209,951	80
4. Elhelyezett tőkék jövedelme:						
1. Folyószámla kamatok és lakáspénztáraknál letéteményezett tőkék és váltók kamatai			46,306	61		
2. Zálogkölcsönök kamatai			1193	34		
3. Jelzálogkölcsönök kamatai						
4. Állam- és egyéb értékpapírok kamatai és osztalékai			542,155	55		
5. Ingatlanok tiszta jövedelme						
le: a terhek kamatai			26,298	46	415,893	98
5. Kétféle bevételek:						
1. Kötvényilletékek:						
a) Tűzbiztosításokért	817,169	92				
b) Szállítványbiztosításokért	8,467	46	825,629	65		
2. Árnyamnyereség értékpapírokon:						
a) tényleg bevételekre						
b) könyv szerint						
3. Árnyamnyereség váltásokon						
4. Egyéb bevételek			15,591	98	841,220	86
6. Átkeztetett nyereség az elbiztosítások jövedelméről					891,555	80
		</				

A) Életoztály.

Mérlegszámlák 1898 december 31-én.

B) Elemi osztály.

VAGYON:		korona	fl.	TEHER:		korona	fl.	VAGYON:		korona	fl.	TEHER:		korona	fl.
Ingatlanok Budapest, Triestben, Bécsben és Milánóban		4,870,400		Külföldi nyereségtartalék		1,800,000		Részvények váltói		4,800,000		Alapítók			
Értékpapírok		38,672,090		Rendelkezésre álló tartalék		617,015	80	Készpénz Triestben és a képviselőseknek		291,697	82	Nyereség-tartalékok		2,682,088	
Fenit értékpapírok 1898 december 31-ig járó kamatai		200,812	04	Arólanyingadozósi tartalék		1,331,107	36	Hitelintézkedések, lakáspénztárak				Rendelkezésre álló tartalék		900,000	
Jelzálog-kölcsönök		323,777	80	A kamattól leszállításra szolgáló díjtartások		400,000		Független károk, elhelyezett tőkék		4,268,096	00	Arólanyingadozósi tartalék		565,576	50
Hasznosított járadékok és tőkék		39,117	22	Díjtartások		1,995,023	30	Ingatlanok Triestben és Milánóban		580,000		Tízötödös díjtartások		4,601,877	00
Kétféle nyereségtartalék		3,985,458	80	A birtokot illető nyereségtartalék (külön számlára vezetve)		965,639	54	Értékpapírok		8,468,994		Szállítmánybiztosítási díjtartások		181,935	30
Követelések más biztosító-társaságoknál		102,574	74	Külföldi károk		29,291	81	Fenit értékpapírok 1898 december 31-ig járó kamatai		35,365	80	Fügő tűzkarok tartaléka		632,624	
Külföldi értékpapírok		965,639	54	Külföldi károk (külön számlára vezetve)		50,692	76	Váltók és utalványok lárczája		968,107	00	Fügő szállítmányoktól tartások		249,747	
Követelések a társaság központjában		1,076,098	76	Biztosító-társaságok követelése		2,236,359	28	Kölcsönök értékpapírokra		1,044,494	00	A társulat tisztviselőinek lakások elváltási pénzára		1,014,488	60
Külföldi adók		5,130	25	Külföldi hitellek		2,236,359	28	Követelések a biztosító-társaságoknál		109,209	83	Jubileumi alap részviselői (számlák nélküli)		54,000	
Még nem törlesztett jutások és szervezési költségek								Külföldi adósságok		2,296,359	28	Biztosító-társaságok követelése		1,823,130	
								Még nem törlesztett jutások és szervezési költségek		311,711	22	Előszámlát (folyószámla egyenlege)		1,076,098	
												Külföldi hitellek		1,037,800	
												Fel nem vett osztások		3,96	
												1897-ről áthozott nyereség		11,3	
												Az átvett nyereség		89,5	
								Kesőbb években esedékes díjak		225,136	36				
								Összege		53,315,385	94				
													</		

A társulat fönlátása óta, azaz 1898 június 1-től 1898 december 31-ig károk fejében kifizetett 214,812,799.25 forintot. Az igazgatóság: igazgatói Dr. Alber Ágost báró, lovag Henrik vezérigazgató, Páris József, Ráth Pál br. Renedt Károly br. v. t. t. Sileu Henrik Szamvizsgáló: Andrási György, polai Alberti Emil gróf, Goldschmidt József, ráczkai Frigyes Ádám és más országrész osztály: Budapest, IV., Váci-utca 9. társulat házában. Baró Podmaniczky Frigyes, utolsó, Frigyes M., titkár. Lichtenberger J., vezérkártya.

Részletes mérlegek alulírott képviselősnél kaphatók. — Ugyanott mindennemű felvilágosítások készséggel adnak és élet-tűz és szállítvány biztosítások az „Adria bizt. társulat“ jégbiztosítások a „Déli“ jég- és viszont-biztosító-társaság és baleset biztosítások a „Nemzetközi baleset biztosító társaság“ részére a legolcsóbb díjtételek és a legkedvezőbb feltételek mellett felfutnak.

Az Erdélyrészi vezérigazgató: Szekula Ákos vezérigazgató.

508. 1-1

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.